

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 348/08-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. októbra 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészároša o sťažnosti spoločenstva U. T., T., zastúpeného advokátkou JUDr. I. B., P., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 272/2006 a jeho rozsudkom z 5. decembra 2007 takto

r o z h o d o l :

Základné práva spoločenstva U. T. zaručené v čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 272/2006 a jeho rozsudkom z 5. decembra 2007 p o r u š e n é n e b o l i .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 348/08-15 z 24. septembra 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločstva U. T., T. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 272/2006 a jeho rozsudkom z 5. decembra 2007.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že žalobou podanou 3. augusta 2004 sa sťažovateľ na Okresnom súde Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) domáhal proti žalovanej (M. Z.) určenia, že ako právny nástupca po niekdajšom spoločstve „*Bývalí urbárnici mesta T.*“ (ďalej len „bývalí urbárnici“) je výlučným vlastníkom sporných nehnuteľností. Okresný súd rozsudkom č. k. 5 C 290/2004-209 z 27. apríla 2006 žalobu sťažovateľa zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane sťažovateľa. Okresný súd svoj právny názor zdôvodnil tým, že sťažovateľ ako žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, resp. neosvedčil na základe akých skutočností by vlastníkom sporných nehnuteľností mal byť sám sťažovateľ ako právnická osoba, a nie jeho jednotliví členovia. Podľa okresného súdu vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ je pozemkovým spoločenstvom založeným podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 181/1995 Z. z.“), podľa ktorého pozemkové spoločenstvo iba spravuje a obhospodaruje spoločnú nehnuteľnosť, ktorá je však naďalej vo vlastníctve (spoluvlastníctve) jednotlivých jeho členov, t. j. sťažovateľ ako pozemkové spoločenstvo nie je a ani nemôže byť

vlastníkom spoločnej nehnuteľnosti, tým sú iba jeho jednotliví členovia, teda iba oni by sa mohli určovacou žalobou domáhať určenia vlastníckeho (spoluvlastníckeho) práva k sporným nehnuteľnostiam. Okresný súd zdôraznil, že aj krajský súd v rozhodnutí č. k. 8 Co 416/2004-85 z 29. októbra 2004, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu v danej veci č. k. 5 C 290/2004-39 z 30. augusta 2004, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia, sa stotožnil s názorom, že *„Spoločnú nehnuteľnosť tvoria vlastnícke podiely jednotlivých spoluvlastníkov a ich vlastnícke právo zostáva zachované, nedochádza k jeho prevodu na spoločenstvo. Spoločenstvo má vlastnícke právo len k majetku podľa § 13 ods. 1 zákona o PS, teda k majetkovým hodnotám, ktoré vlastní, a ktoré sú určené na plnenie jeho úloh, slúžia mu a vznikli mu v súvislosti s užívaním a hospodárením spoločnej nehnuteľnosti. Iba na tento majetok sa vzťahuje pôsobnosť valného zhromaždenia spoločenstva ako najvyššieho orgánu spoločenstva, rozhodovať o hospodárení spoločenstva a nakladaní so spoločným majetkom. Vlastnícke právo môžu uplatňovať a domáhať sa jeho ochrany len členovia spoločenstva, ako spoluvlastníci spoločnej nehnuteľnosti. Títo sa môžu dať v konaní zastupovať na základe plnomocenstva podľa § 24 O. s. p., teda len fyzickou osobou a nie pozemkovým spoločenstvom.“*. Okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal tiež na skutočnosť, že na rovnakom princípe usporiadania vzťahov fungovalo aj spoločenstvo bývalých urbárikov a po jeho zrušení zákonom Slovenskej národnej rady č. 2/1958 Sb. n. SNR o úprave pomerov a obhospodarovaní spoločne užívaných lesov bývalých urbarialistov, komposesorátov a podobných útvarov (ďalej len „zákon č. 2/1958 Sb.“) zostalo vlastníctvo k spoločnej nehnuteľnosti spravovanej spoločenstvom bývalých urbárikov vo vlastníctve jednotlivých jeho členov, t. j. jednotlivých podielnikov, a to vo veľkosti ich podielov, pričom v prípade, že veľkosť ich podielov sa nedala zistiť, platilo, že sú spoluvlastníkmi každý rovnakým dielom (§ 9 zákona č. 2/1958 Sb.). Napokon okresný súd ešte okrem iného v odôvodnení rozsudku uvedených dôvodov konštatoval: *«Žalobca ako pozemkové spoločenstvo združujúce spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti, hoci aj má právnu subjektivitu, nemá žiadne oprávnenia v otázke vlastníckych vzťahov k spoločnej nehnuteľnosti... Preto subjektom aktívne vecne legitimovaným domáhať sa určenia vlastníctva (spoluvlastníckeho práva) k „spoločnej nehnuteľnosti“ môžu byť len výlučne jednotliví spoluvlastníci takejto nehnuteľnosti a nie žalobca.»*

Vzhľadom na zistenia okresného súdu o nesplnení už procesných podmienok na konanie vo veci samej (nedostatok vecnej aktívnej legitímácie na strane žalobcu, t. j. sťažovateľa) okresný súd sa už nezaoberal meritom žalobného návrhu, t. j. či sporná nehnuteľnosť «... bola vytvorená „zo spoločnej nehnuteľnosti“ konkrétne z PK parc. č. ... zapísanej v prot. č. ... k. ú. V. alebo z neknihovanej parcely vedenej ako vodné plochy ako to vyplýva GP č. 14171724-6/98 vyhotoveného dňa 29. 01. 1998 geodetom Ing. M. B. ...».

Uvedený rozsudok okresného súdu č. k. 5 C 290/2004-209 z 27. apríla 2006 bol ako vecne správny potvrdený krajským súdom v konaní o odvolaní sťažovateľa, a to sťažnosťou napadnutým rozsudkom sp. zn. 6 Co 272/2006 z 5. decembra 2007.

Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu tvrdí, že označeným rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 Co 272/2006 z 5. decembra 2007 bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že „súd nevykonal resp. nevyhodnotil dôkazy, ktoré navrhovateľ (sťažovateľ) počas konania produkoval a taktiež preto, že odvolací súd nepripustil dovolanie, pričom toto svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil“, a tiež že bolo porušené aj jeho základné právo vlastníť majetok zaručené v čl. 20 ods. 1 ústavy tým, že krajský súd zle vyhodnotil vlastnícke vzťahy, a preto zle určil, „komu toto vlastníctvo svedčí“.

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na skutočnosť, že v rozpore s právnym názorom okresného súdu, ako aj krajského súdu je aktívne vecne legitimovaný na podanie určovacej vlastníckej žaloby, čo odvodzuje z tohto, že sa považuje za obnovenú formu niekdajšieho spoločenstva bývalých urbárikov, ktoré bolo zrušené zákonom č. 2/1958 Sb., a podľa Stanov (z roku 1906) ktorého podľa sťažovateľa išlo o právnickú osobu, ktorá disponovala vlastníckym právom k urbárskym pozemkom, čo podľa sťažovateľa znamená, že „urbárske nehnuteľnosti boli jednoznačne vo vlastníctve spoločenstva a nie v podielovom spoluvlastníctve členov tohto spoločenstva“. Sťažovateľ uvádza, že vznikol ako právnická osoba s právnou subjektivitou na základe zákona č. 181/1995 Z. z., a to ako obnovená forma

spoločenstva bývalých urbárikov, takže ako „*právny nástupca*“ tohto spoločenstva má tiež oprávnenie vlastníka k urbárskym nehnuteľnostiam, a teda ako vlastník má právo využiť aj účinné prostriedky ochrany jeho vlastníckeho práva vrátane určovacej žaloby.

V sťažnosti sťažovateľ okrem iného uviedol: „*Podľa sťažovateľa odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu presvedčivé nie je, no najmä absentuje právne posúdenie veci. Strohé konštatovanie, že sa stotožňuje v plnom rozsahu so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa neobstojí a je nedostatočné, preto je arbitrárne.*“

Sťažovateľ v podaní z 12. mája 2008, ktoré podal ako doplnenie k sťažnosti bez splnomocnenej právnej zástupkyne na konanie pred ústavným súdom, uvádza aj skutkové okolnosti, ktorými preukazuje vecnú dôvodnosť žaloby podanej okresnému súdu (všeobecnému súdu), ktorou sa domáhal určenia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam. Uvedenými skutkovými okolnosťami sťažovateľ vecne spochybňuje prechod vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam na JRD T. a v konečnom dôsledku na jeho právneho nástupcu PD Ž., čím sa na druhej strane snaží preukázať odôvodnenosť svojho žalobného nároku uplatneného v konaní pred všeobecnými súdmi.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„*Krajský súd v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 272/2006 porušil právo U. T. zaručené v čl. 20 ods. 1), čl. 46 ods. 1) a ods. 2), čl. 48 ods. 1) a ods. 2) Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách.*

Rozsudok Krajského súdu v Žiline 6 Co 272/2006 sa zrušuje a vec im vracia na ďalšie konanie.

Krajskému súdu v Žiline ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia Mesta T. (správne má byť spoločenstva U. T., pozn.) na účet advokátky JUDr. I. B., P. do 1 mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za krajský súd jeho predseda listom sp. zn. Spr 660/2008 zo 14. októbra 2008,

v ktorom zaslal vyjadrenie zákonnej sudkyne v skúmanej veci, a právna zástupkyňa sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu listom z 3. decembra 2008.

2.1 Zákonná sudkyňa krajského súdu vo svojom vyjadrení uviedla:

«Krajský súd, ako súd odvolací, stotožnil sa so skutkovými i právnymi závermi okresného súdu, pokiaľ tento návrh o určenie vlastníckeho práva k označenej nehnuteľnosti zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie navrhovateľa na požadovanom určení. V jednotlivostiach poukazujem na dôvodovú časť rozsudku krajského súdu zo dňa 5. 12. 2007, z ktorého vyplýva, akými úvahami sa odvolací súd riadil pri prejednávaní a rozhodovaní v danej veci.

Krajský súd nepripustil vo veci dovolanie, pretože mal za to, že uvedená problematika (vecná legitímácia pozemkového spoločenstva na určenie vlastníckeho práva k „spoločnej nehnuteľnosti“) bola už objasnená rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.»

Predseda krajského súdu súčasne oznámil: „... súhlasíme, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu krajského súdu okrem skutočností uvedených už v sťažnosti uviedla:

„Krajský súd vo svojom vyjadrení neuvádza žiadne nové skutočnosti a z vyjadrenia vyplýva, že považuje rozhodnutie prvostupňového ako i odvolacieho súdu za vecne a právne správne. V otázke nepripustenia dovolania krajský súd uvádza, že problematika vecnej legitímácie pozemkového spoločenstva na určenie vlastníckeho práva k spoločnej nehnuteľnosti už bola objasnená rozhodnutiami Najvyššieho súdu. Tieto rozhodnutia však necituje ani žiadnym spôsobom nekonkretizuje a preto takéto vyjadrenie považuje sťažovateľ za bezpredmetné, nakoľko nemá žiadnu výpovednú hodnotu. Krajský súd sa vo svojom podaní taktiež nevyjadruje k tomu, či došlo alebo nedošlo postupom a rozhodnutiami súdov k porušeniu základných ústavných práv sťažovateľa.

Sťažovateľ v celom rozsahu trvá na svojich tvrdeniach uvedených v písomnej sťažnosti a tvrdí, že postupom oboch súdov došlo k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu

a to tým, že súd nevykonával resp. nevyhodnotil dôkazy, ktoré navrhovateľ (sťažovateľ) počas konania produkoval, a taktiež preto, že odvolací súd nepripustil dovolanie, pričom toto svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil. ...

K porušeniu práva vlastníť majetok došlo pri hodnotení vlastníckych vzťahov a určení komu toto vlastníctvo svedčí. ...

Sťažovateľ oznamuje súdu, že súhlasí, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základných práv zaručených v ústave a práva zaručeného v dohovore.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podstata námietok sťažovateľa týkajúcich sa porušenia označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 Co 272/2006 z 5. decembra 2007 je založená na jeho tvrdení, že krajský súd nevykonával ním navrhované dôkazy, že nesprávne posúdil, komu svedčí vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam,

a že krajský súd nepripustil napriek žiadosti sťažovateľa proti svojmu rozsudku mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie), pričom jeho nepripustenie ani nezdôvodnil.

Ústavný súd v súvislosti s preskúmaním napadnutého rozsudku krajského súdu podotýka, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či je, alebo nie je v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave. Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto musí preskúmať len to, či sa tieto zákony nevyložili spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav.

V odôvodnení sťažnosťou napádaného rozsudku krajský súd svoje závery zdôvodnil takto:

«V prejednávanej veci domáhal sa navrhovateľ určenia vlastníckeho práva ku KN parc. č. ... trvalý trávnatý porast o výmere 1677 m² odčlenenej geometrickým plánom z právnej parc. č. ... z protokolu ... kat. územia V.

V konaní nebolo sporným, že nehnuteľnosť - útvar bývalých urbarialistov v T. bol zrušený dňom vyhlásenia zákona č. 2/1958 Zb. z 11. 3. 1958. Uvedený zákon znamenal zánik dovtedajších pozemkových spoločností. Vlastníctvo v prípade nehnuteľností spadajúcich pod zákonný článok XIX/1898 zastalo zachované jednotlivým podielnikom spoločstva v pomere veľkosti ich podielov. V prípade spoločných nehnuteľností spadajúcich pod zákonný článok X/1913, došlo k odňatiu vlastníckeho práva podľa zákona č. 81/1949 Zb. v prospech družstva ku dňu založenia JRD v príslušnej obci, vzniknutého v období od 15. 3. 1949 do 1. 10. 1959, kedy nadobudol účinnosť zákon č. 49/1959 Zb. o jednotných roľníckych družstvách a dochádzalo k „obnove“, priznaniu vlastníckeho práva jednotlivým oprávneným osobám - pôvodným spoluvlastníkom k takýmto spoločným urbárskym nehnuteľnostiam. Na uvedený stav nadväzovali reštitučné zákony. V prípade lesných pozemkov došlo k obnove užívacích práv pre ich vlastníkov (spoluvlastníkov), čo

vyplýva z ustanovenia § 37 zákona č. 330/1991 Zb., resp. k obnove vlastníckych práv na spoločných (pasienkových) nehnuteľnostiach. Tak ako to správne konštatoval okresný súd, v oboch prípadoch zákon umožňoval len individuálnu obnovu vlastníckych, resp. užívacích práv v prospech jednotlivých vlastníkov spoločnej nehnuteľnosti s tým, že ak nemožno výšku podielu určiť, považovali sa podiely za rovnaké. Súčasná platná právna úprava nepredpokladá vlastníctvo spoločnej nehnuteľnosti urbárskym spoločenstvom. Zákon č. 181/1995 Z. z. upravuje vznik, právne postavenie, hospodárenie a zánik pozemkových spoločenstiev, ako aj niektoré práva, povinnosti a vzájomné vzťahy členov pozemkového spoločenstva (§ 1). Pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou alebo bez právnej subjektivity je vždy spoločenstvom vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti (§ 2 ods. 2 písm. a/, § 10 ods. 1, § 11 ods. 1, § 15). Spoločnú nehnuteľnosť tvoria spoluvlastnícke podiely jeho jednotlivých členov.

Okresný súd mal nesporne preukázané, že nehnuteľnosti zapísané v PK vložke č. ... sú v súčasnosti zapísané na LV č. 700 pre kat. územie T. a kat. územie O. a navrhovateľ tam nie je uvedený ani ako jeden z podielových spoluvlastníkov.

Za daného skutkového stavu krajský súd rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne potvrdil, pričom sa stotožnil so závermi a dôvodmi okresného súdu, pokiaľ tento návrh navrhovateľa zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie navrhovateľa na požadovanom určení. Nehnuteľnosti zapísané v pozemnoknižnej vložke ... kat. územie V. predstavujú „spoločnú nehnuteľnosť“, ktorej vlastníkmi, resp. spoluvlastníkmi sú jednotliví členovia navrhovateľa, ktorým boli nehnuteľnosti vydané v rámci reštitúcií. Krajský súd nestotožnil sa s názorom odvolateľa, že tento je právnym nástupcom Bývalých urbarialistov v T., pretože tento subjekt bol zo zákona zrušený, tak ako bolo uvedené vyššie. Navrhovateľ vznikol ako subjekt práva až po obnove užívacích či vlastníckych práv jednotlivých podielnikov v zmysle zákona č. 330/1991 Zb., resp. zákona č. 181/1995 Z. z., ktorí prostredníctvom a v rámci spoločenstva obhospodarujú spoločnú nehnuteľnosť.

Navrhovateľ nemá žiadne oprávnenia vo veci vlastníckych vzťahov k spoločnej nehnuteľnosti, okrem oprávnenia užívať spoločnú nehnuteľnosť a hospodáriť na nej. Okresný súd preto správne konštatoval, že subjektom aktívne vecne legitimovaným domáhať sa určenia vlastníckeho práva k „spoločnej nehnuteľnosti: môžu byť len výluční jednotliví spoluvlastníci tejto nehnuteľnosti a nie navrhovateľ.»

Z citovaného odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že jednou z premís právneho názoru krajského súdu bola skutočnosť, že sťažovateľ ako majetkové spoločenstvo vznikol nanovo na základe zákona č. 181/1995 Z. z., a to ako subjekt s právnou subjektivitou, a teda toto majetkové spoločenstvo sťažovateľa nemožno bez ďalšieho automaticky (tak ako to tvrdí sám sťažovateľ) považovať za mechanické obnovenie niekdajšieho spoločenstva bývalých urbárikov, pretože jednak toto niekdajšie spoločenstvo bývalých urbárikov bolo zrušené zákonom č. 2/1958 Sb. a po tomto zrušení bolo vlastnícke právo k majetku v jeho správe upravené ďalšími právnymi predpismi a jednak z § 1 zákona 181/1995 Z. z. vyplýva, že tento zákon neupravuje automatickú „obnovu“, a tým automatický vstup do práv niekdajších urbárskych spoločenstiev, ale upravuje nanovo „vznik, právne postavenie, hospodárenie a zánik pozemkových spoločenstiev“, ako aj „vzájomné vzťahy členov pozemkového spoločenstva“.

Pre objasnenie problematiky vzniku, účelu a podstaty urbárskych spoločenstiev je nevyhnutné stručne poukázať a zohľadniť aj historické aspekty tohto inštitútu. V minulosti sa šľachtická pôda rozdeľovala na dva druhy, a to na pôdu pánsku (dominikál), ktorú obhospodaroval vo vlastnej réžii sám zemepán, a na pôdu urbársku (rustikál), ktorá síce patrila zemepánovi, ale bola prenechaná do užívania poddaným označovaným ako urbárici, pretože povinnosti poddaných voči zemepánovi boli upravené v Urbáre. V roku 1767 bolo vydané nariadenie Márie Terézie s názvom „*Milostivý urbár*“, ktorým boli určené povinnosti poddaného voči zemepánovi v súvislosti s pôdou, ktorú poddaný užíval. Urbár bola kniha, v ktorej boli zapísaní poddaní pracujúci na poliach a lesoch zemepánov.

Zásadná zmena v urbárskych pomeroch nastala v roku 1848, keď v dôsledku zrušenia poddanstva boli zrušené všetky povinnosti bývalých poddaných voči zemepánovi založené na Urbáre, takže poddaný sa z urbárskeho poddaného stal voči pozemkom v jeho užívaní ich faktickým vlastníkom, pričom potom, ako cisár František Jozef I vydal 2. marca 1853 tzv. Urbárky patent, ktorým bol úplne zrušený dovtedajší urbársky pomer voči zemepánovi, sa niekdajší urbárici stali aj právnymi vlastníkmi poddanskej pôdy. Vlastníci bývalého urbárskeho majetku tento „*spravovali*“ ako spoločný majetok [napr. v záujme zachovania

jednotného hospodárenia a spravovania lesov bol vydaný zákonný článok XXXI/1879 (lesný zákon), pričom napr. už podľa zákonného článku LIII z roku 1871 lesy bývalých urbarialistov mali byť „*spravované*“ (nie vlastnené) ako spoločné lesy a hospodárenie s nimi sa malo vykonávať pod dozorom administratívnych vrchností]. Problematiku spravovania spoločných lesov upravoval zákonný článok XIX/1898 o štátnom spravovaní obecných a niektorých iných lesov a holín, ďalej o upravení hospodárskej správy spoločne užívaných lesov a holín, ktoré sú nedielnym vlastníctvom komposesorátov a bývalých urbarialistov (ďalej len „zákonný článok XIX/1898“), a problematika spravovania spoločných pasienkov bola upravená zákonným článkom X/1913 o nedielných spoločných pasienkoch (ďalej len „zákonný článok X/1913“).

Na základe uvedeného vznikali združovaním vlastníkov niekdajších urbárskych pozemkov urbárske spoločenstvá (lesné, pasienkové), ktorých základnými znakmi bolo nedielne spoluvlastníctvo, t. j. nemožnosť vyčlenenia reálnej parcely zo spoločne „*spravovaného*“ majetku, rozhodovanie v zhromaždení spoluvlastníkov tohto spoločného majetku, a to hlasovaním podľa princípu väčšiny hlasov vlastníkov počítanej podľa veľkosti spoluvlastníckych podielov.

Pozemkové spoločenstvá (urbáre) spravujúce pasienkové pozemky podľa zákonného článku X/1913 boli zrušené zákonom Slovenskej národnej rady č. 81/1949 Sb. n. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov, pričom vlastnícke právo k týmto pozemkom prešlo ex lege z členov týchto pozemkových spoločenstiev na jednotné roľnícke družstvá (ďalej len „družstvo“), ktoré boli zriadené zákonom č. 69/1949 Sb. o jednotných roľníckych družstvách (ďalej len „zákon č. 69/1949 Sb.“) a členovia (spoluvlastníci) pasienkových urbárov sa tak stali iba členmi družstiev. Po zrušení zákona č. 69/1949 Sb., a to zákonom č. 49/1959 Zb. o jednotných roľníckych družstvách (ďalej len „zákon č. 49/1959 Zb.“), došlo ex lege k obnove individuálneho vlastníctva niekdajších urbárikov (alebo ich právnych nástupcov) k pozemkom združeným v družstve, ktoré ich iba obhospodarovalo. Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 49/1959 Zb. vlastníctvo k pozemkom združeným k spoločnému družstevnému hospodáreniu zostáva zachované.

Urbárske spoločenstvá „*spravujúce*“ spoločné lesné pozemky boli zrušené zákonom č. 2/1958 Sb., pričom tieto spoločné lesné pozemky boli odovzdané do obhospodarovania krajským správam lesov, alebo ak ich výmera nepresahovala 50 ha, mohli byť odovzdané do obhospodarovania aj družstvám. V prípade, že súčasťou lesa boli aj pasienky, tieto boli odovzdané do obhospodarovania družstva, alebo ak toto nebolo v obci zriadené, tak boli odovzdané do obhospodarovania užívateľom spoločných pasienkov (§ 3 ods. 1 zákona č. 2/1958 Sb.). Subjekt, ktorému bol takto do obhospodarovania odovzdaný les alebo pasienok, ktorý bol súčasťou lesa, zákonodarca označoval pojmom „*obhospodarovateľ*“, nie vlastník. Vlastnícke právo k obhospodarovateľom obhospodarovaným pozemkom ostalo zachované individuálnym vlastníkom, t. j. pôvodným členom urbárskych lesných spoločenstiev. Podľa § 9 zákona č. 2/1958 Sb. odovzdanie spoločných lesov do obhospodarovania sa nedotýka doterajších vlastníckych pomerov spoločných lesov. Členovia zrušených útvarov ostávajú spoluvlastníkmi spoločných lesov v pomere podľa svojich podielov. Pokiaľ spoločné lesy vlastnil zrušený útvar, prechádza vlastníctvo na členov zrušeného útvaru podľa zásad vyslovených v predchádzajúcom odseku. Ak sa veľkosť podielov jednotlivých členov nedá zistiť, platí, že sú spoluvlastníkmi každý rovnakým dielom.

Existencia pozemkových spoločenstiev bola obnovená zákonom č. 181/1995 Z. z. (účinným aj v súčasnosti), pričom pozemkovým spoločenstvom podľa tohto sa rozumelo aj lesné a pasienkové spoločenstvo vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti, na ktoré sa vzťahovali právne predpisy o úprave právnych pomerov majetku bývalých urbarialistov (urbárikov), a jeho členmi sa mohli a môžu stať len tie fyzické osoby a právnické osoby, ktoré sú vlastníkami podielu na spoločnej nehnuteľnosti, takže za členov pozemkového spoločenstva sú považovaní všetci spoluvlastníci spoločnej nehnuteľnosti, ktorých podielové spoluvlastníctvo k spoločnej nehnuteľnosti bolo a je nedeliteľné.

V skúmanom prípade nebolo sporným, že sťažovateľ vznikol ako pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou podľa zákona č. 181/1995 Z. z., pričom sťažovateľ poukazuje na to, že je plnohodnotným právnym nástupcom niekdajšieho spoločenstva

bývalých urbárikov, ktoré bolo spoločenstvom spravujúcim podľa zákonného článku XIX/1898 lesy a tie pasienky, ktoré boli súčasťou lesa.

Podľa sťažovateľa tak okresný súd, ako aj krajský súd tým, že rozhodli o zamietnutí jeho žaloby, pretože ho neuznali ako právneho nástupcu po niekdajšom spoločenstve bývalých urbárikov, mu v konečnom dôsledku odobrali vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam. Pričom sťažovateľ ako dôkaz o svojom presvedčení, že je vlastníkom sporných nehnuteľností, ako aj o tom, že je aktívne legitimovaný domáhať sa vlastníctva k nim určovacou vlastníckou žalobou, predložil ústavnému súdu okrem iného rozsudky aj krajského súdu sp. zn. 10 S 104/98 a sp. zn. 10 Sp 5/2005, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23 S 110/96, 23 S 111/96 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 47/01, ako aj rozhodnutie Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 5 C 964/97 týkajúce sa konania v obdobnej veci.

V uvedených súvislostiach ústavný súd v prvom rade poznamenáva, že v sťažnosťou napadnutom konaní okresný súd nerozhodoval o žalobou vymedzenom merite veci, t. j. nekonal ani nerozhodoval o tom, kto je vlastníkom sporných nehnuteľností, pretože konanie okresného súdu sa nachádzalo iba v počiatočnom štádiu konania, v ktorom ešte iba skúmal splnenie procesných podmienok, ktoré sú predpokladom na konanie o merite veci, t. j. skúmal, napr. či vec patrí do jeho právomoci a pôsobnosti, či žalobu podala osoba na to oprávnená (aktívne legitimovaná) a pod. V uvedenom rozsahu posudzoval rozhodnutie okresného súdu aj odvolací krajský súd, ktorý sa rovnako nevyjadroval k meritu veci. Vzhľadom na štádium konania pred všeobecnými súdmi, teda podľa ústavného súdu nemohlo reálne dôjsť k zásahu, resp. k odňatiu vlastníckeho práva sťažovateľovi (nemožno odňať niečo, čo nemám), navyše ak k podaniu určovacej vlastníckej žaloby nebol sťažovateľ ani oprávnený (pozri ďalej).

Vzhľadom na to, že z rozdelenia súdnej moci medzi všeobecné súdy a ústavný súd vyplýva, že ústavný súd, ktorý má v tomto systéme špecifické postavenie súdneho orgánu ochrany ústavnosti, nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov a v jeho právomoci nie je ani nahrádzať činnosť všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 222/08, II. ÚS 63/09),

ústavný súd považuje vzhľadom na predmet konania pred ústavným súdom za irelevantnú argumentáciu sťažovateľa o vecnom spochybnení prechodu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam (pasienky, ktoré boli súčasťou lesa) z členov spoločenstva bývalých urbárikov na družstvo, k čomu podľa sťažovateľa nemohlo dôjsť, pretože spoločenstvo bývalých urbárikov spravovalo lesný majetok, podľa zákonného článku XIX/1898, a teda na tento majetok sa nemohol uplatniť zákon č. 49/1959 Zb. ani pokiaľ išlo o pasienky, ktoré boli súčasťou lesa, pretože ich právny režim po zániku urbárskych spoločenstiev bol upravený zákonom č. 2/1958 Sb., podľa ktorého boli odovzdané do obhospodarovania družstvu.

Uvedené argumenty sťažovateľa je v rámci rozhodovania o merite určovacej vlastníckej žaloby oprávnený posúdiť všeobecný súd, a nie ústavný súd.

Predmetom konania ústavného súdu bolo posúdenie, či závery krajského súdu o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľa na podanie určovacej vlastníckej žaloby sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné.

Na tomto mieste sa žiada poznamenať, že podľa zistenia ústavného súdu zo spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 5 C 290/2004 sťažovateľovi muselo byť známe, že nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie určovacej vlastníckej žaloby už z rozhodnutia z 20. septembra 2005, ktorým okresný súd nepripustil zmenu žaloby o pristúpenie ďalších subjektov na strane sťažovateľa (žalobcu). Už v odvolaní proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľ totiž uviedol: *„Navrhovateľ je z iných konaní vedených na tun. súde v obdobných veciach oboznámený so stanoviskom zákonného sudcu vo veci aktívnej legitímácie Urbárskych spolumajiteľov, pozemkové spoločenstvo T. na podanie určovacej žaloby. Z opatrnosti podal teda návrh na rozšírenie okruhu žalobcov a chcel takýmto podaním zabezpečiť, aby nebol návrh zamietnutý z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu bez tohto, aby sa skutočne skúmalo meritum veci a všetky podstatné okolnosti prípadu.“* Uvedené rozhodnutie okresného súdu bolo potvrdené uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Co 582/2005 z 31. januára 2006.

Nespochybniteľnou skutočnosťou, a to ani zo strany sťažovateľa je, že sťažovateľ je pozemkovým spoločenstvom založeným podľa zákona č. 181/1995 Z. z., v zmysle ktorého ide o pozemkové spoločenstvo obhospodarujúce spoločnú nehnuteľnosť, ktorá je v nedeliteľnom podielovom spoluvlastníctve jednotlivých členov tohto pozemkového spoločenstva.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ vznikol podľa zákona č. 181/1995 Z. z., je nepochybné, že uvedená charakteristika pozemkového spoločenstva podľa tohto zákona je definičná a smerodajná aj pre sťažovateľa, takže aj Stanovy sťažovateľa, ktoré sú prílohou sťažnosti, nesmú tomuto zákonu odporovať, resp. a contrario musia byť s ním v súlade.

Podľa § 3 zákona č. 181/1995 Z. z. cieľom pozemkového spoločenstva je racionálne hospodáriť na spoločnej nehnuteľnosti a obstarávať spoločné veci vyplývajúce zo spoluvlastníctva k nej, pričom za týmto cieľom môže pozemkové spoločenstvo vykonávať poľnohospodársku prvovýrobu a s tým súvisiace spracovanie alebo úpravu poľnohospodárskych produktov alebo hospodáriť v lesoch a na vodných plochách, ak túto činnosť upravujú osobitné predpisy, spoločenstvo vykonáva túto činnosť v súlade s týmito osobitnými predpismi.

Z čl. 3 Stanov sťažovateľa vyplýva, že sťažovateľ „*Racionálne obhospodaruje a spravuje majetok urbárskych spolumajiteľov. Stará sa a zabezpečuje rozvoj, prosperitu, ochranu a obnovu obhospodarovaných lesov a majetku urbárskych spolumajiteľov.*“.

Z citovaného vyplýva, že sťažovateľ iba obhospodaruje a zveľaďuje už existujúci majetok v jeho správe, ktorý však aj naďalej ostáva v podielovom spoluvlastníctve jeho jednotlivých členov. Zo žiadneho ustanovenia Stanov sťažovateľa nevyplýva, že by mal generálne splnomocnenie domáhať sa vlastníckeho práva k majetku namiesto alebo v mene jeho členov, resp. že by sťažovateľ disponoval takýmto oprávnením bez splnomocnenia jeho členov, čo by v konečnom dôsledku bolo v rozpore so zásadou, že nikoho nemožno proti jeho vôli prinútiť k sporu. Zo Stanov sťažovateľa, ako ani zo zákona č. 181/1995 Z. z. nevyplýva ani to, že by sám sťažovateľ mohol disponovať vlastníckym právom k majetku v

jeho správe, resp. že by sa sám mohol domáhať jeho priznania, pretože to by bolo v rozpore so samotným už citovaným princípom, resp. cieľom existencie a fungovania „*pozemkových spoločenstiev*“, ktoré sú zakladané na báze spolčovania sa majetku jednotlivcov (ako to vyplýva aj zo samotného označenia tohto spoločenstva) na účely jeho spoločného obhospodarovania s cieľom zachovať jeho strategickú hospodársku integritu.

Vzhľadom na uvedené je neakceptovateľným tvrdenie sťažovateľa v sťažnosti, že „*Členovia spoločenstva rozhodnutím založiť spoločenstvo s právnou subjektivitou jednoznačne vyslovili úmysel osobne nevykonávať vlastnícke právo, ale toto oprávnenie preniesli na spoločenstvo...*“. Sťažovateľ toto svoje tvrdenie zrejme vyvodil zo znenia niektorých ustanovení zákona č. 181/1995 Z. z., ktorý pojednáva aj o tzv. „*majetku spoločenstva*“. Na tomto mieste je podľa názoru ústavného súdu nevyhnutné zohľadniť pojmový aparát využívaný zákonodarcom v zákone č. 181/1995 Z. z., ktorý na jednej strane pojednáva o „*spoločnom majetku, resp. o spoločnej nehnuteľnosti podielového spoločenstva*“ a na strane druhej o „*majetku pozemkového spoločenstva*“.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 181/1995 Z. z. členom spoločenstva sú všetci spoluvlastníci spoločnej nehnuteľnosti.

Podľa § 13 ods. 1 zákona č. 181/1995 Z. z. majetkom spoločenstva je súhrn majetkových hodnôt, ktoré „... vznikli v súvislosti s užívaním a hospodárením na spoločnej nehnuteľnosti“ a ktoré „... spoločenstvo vlastní a ktoré sú určené na plnenie úloh spoločenstva“.

Vzhľadom na citované, ako aj na ďalšie súvisiace ustanovenia je teda potrebné diferencovať slovné spojenie „*majetok spoločenstva*“, ktorého nadobudnutie je závislé od nakladania alebo od hospodárenia so spoločnou nehnuteľnosťou (výnosy), pričom len tento majetok je vo vlastníctve spoločenstva, avšak „*spoločná nehnuteľnosť pozemkového spoločenstva*“ ako taká nie je vlastníctvom spoločenstva, ale ostáva vo vlastníctve jednotlivých členov pozemkového spoločenstva, ktorí ju majú v nedeliteľnom podielovom spoluvlastníctve.

Pokiaľ sťažovateľ odvodzuje svoje právo domáhať sa určovacou žalobou vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam iba na základe ním tvrdeného jeho generálneho nástupníctva po niekdajšom spoločenstve bývalých urbárikov, o ktorom tvrdí, že v jeho prospech bolo v „*pkn. vl. č. ... a ...*“ príslušného katastrálneho územia zapísané vlastnícke právo k týmto sporným nehnuteľnostiam, ústavný súd podotýka, že tak, ako to vyplýva z už uvedenej právnej úpravy (zákon č. 2/1958 Sb.), podľa ktorej po zániku niekdajších (lesných) spoločenstiev ostalo vlastnícke právo k spoločnej nehnuteľnosti zachované v prospech jej jednotlivých vlastníkov (spoluvlastníkov), čo vyplýva aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, ako aj vzhľadom na už uvedené sa záver krajského súdu o nedostatku aktívnej legitímácie na podanie určovacej vlastníckej žaloby nejaví ako svojvoľný a neodôvodnený.

Z označenej pozemkovoknižnej vložky, ktorá je prílohou sťažnosti, vyplýva, že sporné nehnuteľnosti boli dané niekdajšiemu spoločenstvu bývalých urbárikov iba do obhospodarovania ako „*spoločný majetok*“ (pozri už uvedené), pričom užívanie tohto majetku sa „*... deje podľa pravidiel, ktoré určuje XIX. článok zákona z roku 1898*“ a podiely na tomto spoločnom majetku „*... pripadajúce na jednotlivých urbárskych majiteľov, sa pripisujú k majetkom v jednotlivých pozemkovoknižných vložkách*“.

Napokon aj sám sťažovateľ v sťažnosti uvádza: „*Poznámka obhospodarovania zapísaná v pkn. vl. č. ... a ... k pozemkom lesným neriešila otázku vlastníctva ale len spôsob užívania a obhospodarovania, nakoľko tieto pozemky museli byť obhospodarované spôsobom uvedeným v zák. č. XIX/1898.*“ (str. 3 a 4 sťažnosti)

Ústavný súd tiež v nadväznosti na zásadu „*nemo plus iuris transfere potest, quam ipse habet*“ (nikto nemôže na iného previesť viac práva, ako sám má) podotýka, že neobstojí ani tvrdenie sťažovateľa, že jeho členovia sa vopred vzdali svojho vlastníckeho práva k žalovaným sporným nehnuteľnostiam v prospech sťažovateľa, pretože tak, ako sa nemôže subjekt vzdať svojho práva skôr, ako s týmto právom disponuje, nemožno ani na

iného previesť vlastnícke právo k veci skôr, ako bolo toto právo jeho prevodcovi osvedčené, resp. skôr, ako mu toto právo vôbec svedčalo alebo prináležalo.

Na uvedených záveroch ústavného súdu nič nemenia ani sťažovateľom predložené súdne rozhodnutia týkajúce sa priamo sťažovateľa alebo obdobných vecí. Práve naopak, z uvedených súdnych judikátov vyplýva rovnaký záver ako z napadnutého rozsudku krajského súdu, a to, že aktívne legitimovaní na využitie prostriedkov ochrany vlastníckeho práva sú jednotliví členovia pozemkového spoločenstva, a nie pozemkové spoločenstvo ako také. Z rozsudkov krajského súdu sp. zn. 10 S 104/98 z 29. januára 1999 a sp. zn. 10 S 105/98 z 29. januára 1999, ako aj z rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23 S 110/96, 23 S 111/96 z 29. novembra 1996 je zrejmé, že prostriedky na domáhanie sa priznania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam (preskúmanie rozhodnutí orgánov verejnej správy o nepriznaní vlastníckeho práva na základe žaloby alebo opravného prostriedku) uplatnili členovia sťažovateľa – „*podielníci Spoločnosti urbárskych spolumajiteľov T.*“ – a nie sťažovateľ. Obdobne aj rozsudkom sp. zn. 10 Sp 5/2005 z 22. decembra 2005 rozhodoval krajský súd o opravnom prostriedku členov sťažovateľa, a nie samotného sťažovateľa, pričom podľa zistenia ústavného súdu opravný prostriedok podalo 174 členov sťažovateľa. Rozsudkom sp. zn. 4 Cdo 47/01 z 28. novembra 2001 rozhodoval najvyšší súd síce o mimoriadnom opravnom prostriedku sťažovateľa, avšak v danom prípade nebolo predmetom konania sporné vlastnícke právo, ale išlo o žalobu o vypratanie nehnuteľnosti, ku ktorej vlastnícke právo sporné nebolo.

Sťažovateľ napokon na preukázanie svojich tvrdení o danosti jeho aktívnej legitimácie na podanie určovacej vlastníckej žaloby predložil ústavnému súdu aj rozhodnutie v obdobnej veci, a to rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 5 C 964/97 zo 4. augusta 2000 (ako aj rozhodnutia o opravných prostriedkoch proti tomuto rozsudku), ktorým bolo priznané vlastnícke právo k nehnuteľnostiam navrhovateľovi, ktorým bolo U. D. Z označeného rozsudku síce vyplýva, že určenia vlastníckeho práva sa domáhalo označené pozemkové spoločenstvo, ktoré bolo založené rovnako ako sťažovateľ podľa zákona č. 181/1995 Z. z., avšak podľa zistenia ústavného súdu z predmetného súdneho spisu je zrejmé, že aj napriek označeniu navrhovateľa v predmetnej veci návrh na

konanie z 24. septembra 1997 nepodalo U. D., ale jeho 314 členov, ktorí na svoje zastupovanie v konaní o určenie vlastníckeho práva „... k nehnuteľnostiam zapísaným v pkn. vl. č. ... v k. ú. D.“ splnomocnili advokáta JUDr. E. J., ktorý návrh podal. Vzhľadom na uvedené neobstojí ani tento argument sťažovateľa týkajúci sa ním tvrdenej danosti aktívnej legitímácie pozemkového spoločenstva na podanie určovacej vlastníckej žaloby.

Napokon ústavný súd podotýka, že vzhľadom na skutočnosť, že žaloba sťažovateľa bola odmietnutá iba pre nesplnenie procesných podmienok na konanie, pričom nebolo rozhodnuté o merite veci, nejde v danom prípade o res iudicata (rozhodnutá vec), takže členom sťažovateľa nič nebráni, aby sami opätovne podali žalobu o určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam.

Okrem tohto ústavný súd konštatuje, že v prípade, že sa sťažovateľ domnieva, že mu krajský súd znemožnil konať pred súdom ako účastníkovi konania, mal možnosť využiť proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) podľa 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

V súvislosti s námietkou sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia krajského súdu nepripustiť proti svojmu rozhodnutiu dovolanie z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou konštatuje, že jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, je síce aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, avšak právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania.

Zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva povinnosť odvolacieho súdu vyhovieť požiadavke účastníka konania na pripustenie mimoriadneho opravného prostriedku proti jeho rozhodnutiu z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej

stránke zásadného významu. Posúdenie prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku z uvedeného dôvodu je na úvahe odvolacieho súdu, pričom táto úvaha nemusí byť zdôvodnená, pretože podľa požiadavky § 157 ods. 2 OSP sa v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom je Občiansky súdny poriadok (napr. II. ÚS 122/05).

O uložení povinnosti niektorému z účastníkov konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy, rozhoduje ústavný súd podľa „výsledku konania“ (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) zohľadňujúc, či bola sťažnosť dôvodná, teda či ústavný súd vyslovil porušenie základných práv alebo slobôd sťažovateľa zaručených v ústave alebo v kvalifikovanej medzinárodnej zmluve vo veci samej.

Keďže v uvedenom prípade ústavný súd rozhodol, že sťažovateľom označené základné práva zaručené v ústave a právo zaručené v dohovore porušené neboli, uvedeným návrhom sa pri svojom rozhodovaní už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2010